

Wat leren we van het toezicht tijdens corona

Inhoud

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	3
Belangrijkste bevindingen	3
Aanbevelingen.....	4
Inleiding en onderzoeksopzet	6
Resultaten.....	7
Korte schets verloop toezicht tijdens de coronacrisis	7
Beeldbellen/toezicht op afstand.....	8
Loslaten 100%-norm voor jaarlijkse onderzoeken.....	10
Inzet op relatiebeheer met houders, zoals 'vinger aan de pols'	11
Hoe om te gaan met overtredingen die gevolg zijn van bijzondere situaties.....	12
Tot slot.....	14
Bijlage 1	15
Resultaten van uitvragen door GGD GHOR Nederland gedurende corona.....	15
Bijlage 2	17
De zes principes van goed toezicht	17

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

De kinderopvang en het toezicht hierop hebben in het kader van de bestrijding van corona te maken gehad met lockdowns en andere restricties vanuit de overheid. GGD'en en gemeenten hebben daarom moeten improviseren wat betreft toezicht. Hierbij zijn nieuwe ervaringen en inzichten opgedaan. Het LCTK heeft deze ervaringen geëvalueerd om te toetsen of op basis van deze ervaringen effectief en proportioneel toezicht verder ontwikkeld kan worden. De centrale vraag hierbij is: *Welke lessen kunnen we leren voor het toezicht op de kinderopvang op basis van de ervaringen met toezicht gedurende de coronacrisis?*

Het LCTK heeft de ontwikkelingen gemonitord gedurende 2020 tot en met maart 2021. De verslagen van deze monitors en groepsgesprekken met toezichthouders vormen de input voor dit rapport. We hebben gekeken naar vier thema's: 1) Beeldbellen/ toezicht op afstand, 2) loslaten 100%-norm voor jaarlijkse onderzoeken; 3) inzet op relatiebeheer met houders en 4) het omgaan met overtredingen als gevolg van bijzondere omstandigheden.

Belangrijkste bevindingen

1. Beeldbellen/toezicht op afstand

Het beeldbellen en toezicht op afstand was een goed alternatief om in tijden waarin geen inspectiebezoek op locatie kon worden gehouden, toch zo goed mogelijk toezicht te kunnen houden. De toezichthouders zijn echter vrijwel unaniem van mening dat het toezicht op afstand grote beperkingen kent. Inspecteren van de pedagogische praktijk op afstand biedt onvoldoende informatie om een goed oordeel te vormen. Ook zijn er technische beperkingen. Vanwege de veiligheidsaspecten kan maar een beperkt aantal apps gebruikt worden. Met name gastouders hebben weinig ervaring met deze apps en kunnen er slecht mee uit de voeten.

Toezicht op afstand/beeldbellen kan wel ondersteunend worden ingezet, bijvoorbeeld bij gesprekken op houderniveau, waarbij vooral het beleid en de documenten centraal staan. Ook nagesprekken via (beeld)bellen met de pedagogisch medewerkers zijn volgens de toezichthouders zowel door henzelf als de medewerkers als positief ervaren. Er is volgens de toezichthouders meer tijd voor diepgang in de gesprekken, waardoor de kennis en ervaringen van de medewerkers beter tot hun recht komen. Bellen met beeld heeft daarbij nog extra waarde.

2. Het loslaten van de 100%-norm voor jaarlijkse onderzoeken

Door de perioden van lockdown en de inzet van toezichthouders voor coronagerelateerde activiteiten van de GGD'en is de 100%-norm voor de jaarlijkse onderzoeken niet gehaald. Op basis van een prioritering is door GGD'en in overleg met de gemeenten een keuze gemaakt voor de te inspecteren locaties. De toezichthouders zijn echter voor het behoud van de 100%-norm. Een inspectie zorgt voor binding met de locatie en stimuleert daarmee de kwaliteit. Alleen bij houders die goede kwaliteit leveren en een uniform beleid voeren, zou eventueel kunnen worden volstaan met een jaarlijkse steekproef van locaties.

De toezichthouders zien veel meer in flexibilisering van de te toetsen voorwaarden binnen de 100%-norm. Zij kunnen dan bijvoorbeeld op houderniveau de beleidsdocumenten inspecteren en per locatie een keuze maken voor de te inspecteren voorwaarden. Vooral voor locaties met een groen risicoprofiel is deze flexibiliteit wenselijk. Dit zou ook in de coronaperiode uitkomst hebben geboden. Nu moest bij de jaarlijkse onderzoeken de pedagogische praktijk getoetst worden als onderdeel van de minimaal te toetsen voorwaarden, terwijl het toezicht op afstand zich daar niet goed voor leent.

3. Inzet op relatiebeheer met houders

Tijdens de eerste lockdown, toen er vrijwel geen formeel toezicht was, hebben veel GGD'en wel contact gehad met de houders. Er waren veel vragen vanuit de houders. De GGD'en hebben zelf ook actief contact gezocht via 'vinger aan de pols'-gesprekken. De toezichthouders hebben er

goede ervaringen mee. Ze hebben de indruk dat er meer ruimte was voor wederzijds begrip in een onzekere situatie.

De ervaringen met relatiebeheer geven ook aanleiding voor meer toezichtsactiviteiten op houderniveau. Verschillende GGD'en houden houdergesprekken aan het begin van het kalenderjaar, informeren zich over veranderingen bij locaties en aandachtspunten en nemen dit mee bij de inspecties, waardoor deze gericht kunnen plaatsvinden.

4. Hoe om te gaan met overtredingen die het gevolg zijn van bijzondere situaties?

De coronacrisis heeft effect op de bedrijfsvoering. Houders komen hierdoor voor onverwachte situaties te staan, waardoor zij niet altijd konden voldoen aan de kwaliteitseisen. In 2020 golden op verschillende momenten verschillende instructies om deze 'overmacht'-situaties te beoordelen door toezichthouders. De instructies waren op basis van afspraken tussen het ministerie van SZW, VNG en GGD GHOR Nederland. De toezichthouders hebben geen uitgesproken mening over welke wijze meest werkbaar is. Belangrijk vinden zij vooral dat er een duidelijke werkwijze is, voor zowel toezichthouder, gemeente en houder, die door iedereen gevolgd wordt.

Relatie van de ervaringen tot de zes voorwaarden van goed toezicht (transparant, slagvaardig, selectief, samenwerkend, onafhankelijk, professioneel).

De opgedane ervaringen dragen vooral bij aan meer selectiviteit (de schaarse middelen worden door goede keuzes te maken zo efficiënt mogelijk ingezet en de toezichtlast beperkt waar mogelijk). Dit geldt bijvoorbeeld voor meer flexibilisering en het eventueel loslaten van de 100%-norm en ook de houdergesprekken aan het begin of het eind van het jaar. Het (beeld)bellen met de pedagogisch medewerkers kan een bijdragen leveren aan een verdere professionalisering van de sector.

Aanbevelingen

Op basis van de ervaringen van de toezichthouders en de verzamelde informatie gedurende de coronacrisis komen we tot een aantal aanbevelingen die mogelijk een plek kunnen krijgen in het huidige toezicht. Ze vragen nog wel om een verdere uitwerking.

Houdergesprekken aan het begin van het jaar

Bij de verschillende onderwerpen die we hebben besproken in de groepsgesprekken (toezicht op afstand, loslaten 100%-norm en relatiebeheer) kwam steeds de meerwaarde van houdergesprekken naar voren. Door aan het begin van het jaar houdergesprekken te voeren, kan het toezicht efficiënter en doeltreffender worden ingericht. In deze gesprekken is onder meer aandacht voor veranderingen in beleid, veranderingen op specifieke locaties in de regio of andere relevante zaken. Deze gesprekken dragen bij aan de relatie tussen houder en toezichthouder. Ook kunnen de inspecties op locatie gericht en efficiënter plaatsvinden, waardoor er in totaal niet meer uren voor toezicht worden uitgetrokken. Door gericht te focussen op wat de meeste aandacht behoeft, zal er ook meer impact zijn op de kwaliteit van de kinderopvang. Houdergesprekken kunnen eventueel ook op afstand plaatsvinden, door relevante documenten op te vragen en het gesprek via beeldbellen te voeren.

Sommige GGD-regio's hebben meer landelijke houders dan anderen. Bij landelijke houders kan een houdergesprek ook zinvol zijn met regionale vertegenwoordigers van de houder.

Flexibele inspectie

De ervaringen met de inspecties in het coronajaar laten opnieuw de behoefte aan flexibele inspectie-activiteit zien. Het toezicht op afstand is niet voor alle voorwaarden geschikt. Door meer flexibiliteit bij het bepalen van de te inspecteren voorwaarden voor een jaarlijks onderzoek, kan in een periode van toezicht op afstand een GGD andere keuzes maken dan in een regulier jaar.

Ook in samenhang met houdergesprekken is flexibel toezicht wenselijk. Toezichthouders, samen met gemeenten, kunnen dan gerichte keuzes maken welke voorwaarden op welke locatie geïnspecteerd moeten worden. Bij grote houders met veel locaties met een groen risicoprofiel kan zo feitelijk een completer beeld verkregen worden dan in het huidige toezicht.

Interviews met medewerkers op afstand

De toezichthouders hebben goede ervaringen opgedaan met gesprekken met de pedagogisch medewerkers na afloop van een inspectie. Het leidde tot diepgaandere gesprekken dan als de leidster op de groep staat. De toezichthouders hebben de indruk dat ook de medewerkers het als positief ervaren. Er werd meer naar hen geluisterd en ze waren vaak minder nerveus. Ook als het reguliere toezicht met locatiebezoeken weer is opgestart heeft een nagesprek met de pedagogisch medewerker volgens de toezichthouders een meerwaarde. Er kan dan gereflecteerd worden op het handelen waar de medewerker haar voordeel mee kan doen.

Wel moet er aandacht blijven voor de meerwaarde van dit gesprek voor de medewerkers, omdat medewerkers hier anders geen tijd voor vrij zullen maken als inspecties wel op locatie plaatsvinden.

Inleiding en onderzoeksopzet

De wens om het toezicht verder te professionaliseren en te optimaliseren bestaat altijd bij toezichthouders en het LCTK (Landelijk Centrum Toezicht Kinderopvang). In het kader van de bestrijding van corona hebben ook de kinderopvang en het toezicht hierop te maken gehad met restricties vanuit de overheid. De GGD'en en gemeenten hebben moeten improviseren en hebben hierbij nieuwe ervaringen en inzichten opgedaan. In het kader van het steeds verder verbeteren van effectief en proportioneel toezicht, wil het LCTK toetsen of deze ervaringen inzichten opleveren om met andere of minder intensieve inzet dezelfde of betere resultaten te bereiken bij het toezicht op de naleving van de kwaliteitseisen. Inzicht in randvoorwaarden en de eventuele neveneffecten nemen we hierbij mee.

In het afgelopen jaar heeft het LCTK vanwege corona veel contact gehad met de GGD'en en meerdere uitvragen gedaan. Dit vormt de basis voor het onderzoek naar de lessen die te leren zijn uit de ervaringen met toezicht in de coronacrisis. De uitkomsten willen we inzetten ter verdere verbetering van het toezicht. De hoofdvraag die we hierbij stellen is:

Welke lessen kunnen we leren voor het toezicht op de kinderopvang op basis van de ervaringen met toezicht gedurende de coronacrisis?

Het LCTK heeft vier thema's gekozen, die we verder verkennen ten behoeve van dit onderzoek.

1. Beeldbellen/toezicht op afstand
2. Loslaten 100%-norm voor jaarlijkse onderzoeken
3. Inzet op relatiebeheer met houders, zoals 'Vinger aan de Pols'¹
4. Hoe om te gaan met overtredingen die het gevolg zijn van bijzondere omstandigheden.

De deelvragen die we willen beantwoorden aan de hand van de thema's zijn de volgende:

- Welke verschillende invullingen van de werkvormen/thema's zijn in de praktijk gebracht?
- Welke positieve effecten hebben de toezichthouders ervaren? En welke knelpunten/valkuilen zijn er? Welke werkvormen vonden zij het meest werkbaar?
- Hoe verhouden de werkvormen zich tot de zes voorwaarden van goed toezicht (transparant, slagvaardig, selectief, samenwerkend, onafhankelijk, professioneel)?
- Aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan om de werkvormen breder toe te passen?

In dit rapport beschrijven we de vier thema's, hoe ze zijn ingevuld gedurende de coronaperiode en welke mogelijke toepassingen er zijn. We baseren dit op de uitvragen gedurende de coronaperiode (zie bijlage 1) en op de uitkomsten van drie digitale groepsgesprekken met toezichthouders (zie bijlage 2 voor deelnemers). Toezichthouders die wilden meepraten over dit thema, konden zich aanmelden. Tijdens de groepsgesprekken hebben de deelnemers gediscussieerd aan de hand van stellingen. Daarnaast hebben ze de vraag beantwoord over wat ze eventueel wilden behouden van de werkwijze gedurende de coronaperiode.

De bevindingen leggen we naast de voorwaarden van goed toezicht. In bijlage 2 staan de begrippen nader uitgelegd. Per thema beschrijven we eerst de context en relevante bevindingen uit de uitvragen die het LCTK gedaan heeft gedurende 2020 en de eerste maanden van 2021. Vervolgens komen de toezichthouders aan het woord. We besluiten met wat we kunnen behouden en onder welke voorwaarden. Daarbij beschrijven we ook aan welke voorwaarde van toezicht de resultaten bijdragen.

¹ 'Vinger aan de Pols' is ook ingezet om zich te houden op de houders en informatie te krijgen, zodat waar nodig toch tot inspectie kon worden besloten. In dit rapport kijken we vooral naar 'vinger aan de pols' in het kader van relatiebeheer.

Resultaten

Korte schets verloop toezicht tijdens de coronacrisis

De coronapandemie heeft een groot effect op de uitvoering van het toezicht op de kinderopvang, onder meer vanwege de lockdowns, noodopvang en het niet kunnen inspecteren op locatie. Hierdoor zijn ervaringen opgedaan met nieuwe vormen van toezicht en andere manieren van contact met de houders en locatiemanagers, zoals toezicht op afstand, 'vinger aan de pols'-gesprekken, meer contact op houderniveau en beeldbellen. Ook hebben de GGD'en keuzes moeten maken over welke locaties te inspecteren, doordat het niet mogelijk was om de jaarlijkse onderzoeken bij alle locaties uit te voeren. Verder moesten toezichthouders andere afwegingen maken bij de beoordeling van de voorwaarden, bijvoorbeeld door coulantmaatregelen (bij de eerste lockdown) en het beoordelen van overmachtssituaties en verzachtende omstandigheden door corona. Grofweg kunnen we de volgende fasen onderscheiden in het toezicht gedurende de coronaperiode;

- 16 maart 2020 - 8 juni 2020: (gedeeltelijke) sluiting van de kinderopvang, KDV, BSO en GOO. Alleen noodopvang beschikbaar

De kinderdagverblijven waren van 16 maart tot 11 mei alleen open voor noodopvang. De BSO bleef nog langer alleen geopend voor noodopvang, namelijk tot 8 juni. Naar aanleiding van de sluiting en de start van de noodopvang ontvingen veel toezichthouders vragen en signalen van houders. Deze vragen en signalen zijn door de toezichthouders ook gemeld bij het LCTK en verwerkt in FAQ's en besproken met het ministerie van SZW en de VNG/ Naleving. Gedurende de fase van de noodopvang tot en met de volledige opening van de BSO heeft aangepast toezicht op de kinderopvangvoorzieningen plaatsgevonden (van 16 maart tot 6 juni). De GGD'en hebben telefonisch contact gehouden met de houders, zogenoemde "vinger aan de pols"-gesprekken en werkten signaalgestuurd.

- 8 juni 2020– 15 december 2020: heropening kinderopvang, prioritering van locaties voor toezicht

Op 11 mei 2020 herstelde de kinderopvang voor de reguliere opvang en konden de kinderdagverblijven weer kinderen opvangen. De BSO startte op 8 juni weer volledig. Eind juni zijn verschillende GGD'en voorzichtig gestart met het reguliere toezicht. In het derde kwartaal zijn alle GGD'en gestart met het oppakken van reguliere inspecties. Echter niet alle GGD'en konden over de volledige inzet van de toezichthouders beschikken. Een deel van de toezichthouders werd namelijk ingezet bij andere werkzaamheden vanwege corona. Vanaf september 2020 steeg het aantal besmettingen en hadden ook de GGD'en te maken met toezichthouders die tijdelijk niet inzetbaar waren vanwege quarantaineverplichtingen of ziekte.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat het voor de toezichthouders niet mogelijk was om alle locaties te inspecteren in het kader van de jaarlijkse onderzoeken. De 100%-norm konden zij dus niet halen. LCTK, VNG en Inspectie van het Onderwijs hebben de *Denklijn van juni 2020*² opgesteld aan de hand waarvan GGD'en in overleg met de gemeenten een prioritering konden maken voor het uitvoeren van de inspecties in de rest van 2020. Hierbij ging de voorrang uit naar onderzoeken voor registratie, onderzoeken na registratie, nadere onderzoeken, incidentele onderzoeken en jaarlijkse onderzoeken bij locaties met een rood of oranje risicoprofiel.

- 15 december 2020 – 8 februari 2021: nieuwe sluiting van KDV en BSO, alleen noodopvang en gastouderopvang

Op 15 december startte een nieuwe periode van lockdown van de kinderopvang. De GGD'en hebben ook deze periode gebruikt voor "vinger aan de pols"-gesprekken. GGD'en die in deze

² Deze denklijn is opgesteld door GGD GHOR Nederland, IvHO en de VNG.

periode vaak al houdergesprekken voeren, hebben dat ook nu gedaan. Verder was er veel onzekerheid over hoe en wanneer het toezicht weer plaats kon vinden.

- 8 februari 2021 – juni 2021: (gedeeltelijke) heropening van kinderopvang en BSO, toezicht op afstand

De kinderdagverblijven gingen vanaf 8 februari weer open. De BSO's bleven gesloten tot 19 april. Tot dit tijd was er alleen noodopvang. De GGD'en hebben vanaf half februari het toezicht op de kinderdagverblijven weer opgepakt. Het toezicht vond in deze periode vrijwel alleen op afstand plaats.³ Het advies vanuit de *Kaders voor toezicht en handhaving tijdens corona*⁴ was om het toezicht op afstand uit te voeren, tenzij er signalen waren of andere dringende redenen om wel op locatie te inspecteren. De GGD'en hebben afspraken gemaakt met de gemeenten over welke locaties als eerste geïnspecteerd moesten worden, opnieuw op basis van advies van LCTK, VNG en IvHO over het prioriteren van de te inspecteren locaties.

Beeldbellen/toezicht op afstand

Op basis van het advies van de overheid om zoveel mogelijk thuis te werken, reisbewegingen te beperken en besmetting te voorkomen, hebben de GGD'en en gemeenten besloten om het toezicht zoveel als mogelijk op afstand uit te voeren. Dit betekent dat er veel met beeldbellen is gewerkt. GGD GHOR Nederland heeft hiervoor een advies opgesteld *'Beeldbellen in het kader van toezicht kinderopvang'*.⁵ Bij beeldbellen moet rekening gehouden worden met onder meer de AVG-regels. Zowel bij KDV, BSO en gastoudersopvang hebben GGD'en gewerkt met beeldbellen. Bij KDV, en BSO-locaties lukte het vaak wel om met teams te werken. Bij gastouders was dit lastiger. Zij kennen Whatsapp, maar zijn vaak niet bekend met Teams. De toezichthouders zetten beeldbellen in de gastouderopvang in bij een OVR en keek dan met de gastouder mee naar de ruimte en veiligheidsaspecten. Enkele GGD'en hebben geen gebruik gemaakt van beeldbellen. Zij hebben bij het toezicht op afstand alleen telefonisch contact gehad met de locaties.

Bij het toezicht op afstand vroegen de toezichthouders documenten op om bijvoorbeeld de vragen over de bkr en diploma's te beantwoorden. Ook bestudeerden zij de beleidsdocumenten. Vervolgens spraken zij telefonisch of via beeldbellen met een locatiemanager/houder en een aantal pedagogisch medewerkers.

Uitkomsten uitvraag januari 2021

In januari 2021 heeft het LCTK uitgevraagd wat de ervaringen van de toezichthouders waren met het toezicht op afstand. Ze noemden daarbij de volgende voordelen:

- Een veilige manier om toch een vorm van toezicht mogelijk te maken;
- een telefonisch gesprek met een pedagogisch medewerker (als je haar eenmaal bereikt hebt), wat veel meer informatie oplevert dan het stellen van vragen als zij werkt op de groep en tegelijkertijd op de kinderen moet letten;
- meer gesprek met ouders over belangrijke onderwerpen, meer diepgang tijdens het interview;
- geen reistijd, dus efficiënter gebruik van de tijd;
- er is in iedere geval contact met de houder en pedagogisch medewerker.

De GGD'en zien echter ook belangrijke nadelen, zoals:

- Geen goede beoordeling van de praktijk mogelijk, met name de pedagogische praktijk;

³ In 2020 kozen de GGD'en ervoor om zo kort mogelijk op locatie te zijn. Gastouders werden al vaker alleen op afstand geïnspecteerd. Door de toenemende aantallen coronabesmettingen in de winter van 2020/2021 is overgegaan tot inspectie op afstand, tenzij.

⁴ Deze denklijn is opgesteld door GGD GHOR Nederland en de VNG

⁵ Er moet sprake zijn van een veilige digitale omgeving. Teams voldoet aan de eisen, Whatsapp of andere gratis social media-applicaties bijvoorbeeld niet. Opnames mogen niet worden bewaard. Kinderen mogen in principe gefilmd worden, als opnames maar niet worden bewaard.

- geen mogelijkheid tot daadwerkelijk toetsen, eerder een soort afvinklijst afnemen;
- grotere inspectielast doordat er meer nadruk op documenten ligt;
- gesprek op locatieniveau wordt snel te gedetailleerd;
- het missen van het proeven van de sfeer voor extra informatie;
- onzekerheid over veiligheid en mate van AVG-proof zijn van digitale middelen die worden gebruikt en problemen met de techniek.

De toezichthouders hebben ook nog een aantal aandachtspunten bij het beoordelen op afstand. Zo vraagt het beoordelen op afstand een andere manier van werken. Het vraagt om meer uitwerking, goed plannen en meer documenten opvragen. Dit kost meer tijd en is daarmee minder efficiënt, vooral omdat het volgens hen een inspectie van mindere kwaliteit oplevert. Wel leent het zich goed voor documentenonderzoek voor bijvoorbeeld een nader onderzoek. Verder krijgen de toezichthouders terug van beroepskrachten dat ze het gemis vinden dat ze de toezichthouder niet live kunnen zien of spreken. Al met al vinden de toezichthouders dat toezicht op afstand zich beter leent voor toezicht op houderniveau. Bij de houder kan dan het beleid worden uitgevraagd. Vervolgens toetsen de toezichthouders dit op de locaties.

Uitkomsten groepsgesprekken met toezichthouders

In de gesprekken met de toezichthouders is gevraagd wat ze zouden willen behouden van het onderzoek op afstand. Alle deelnemende toezichthouders zijn het eens over het feit dat ze zo spoedig mogelijk weer op locatie willen inspecteren. Het is goed dat er het alternatief was om op afstand te inspecteren, zodat er tenminste enig toezicht was. Het haalt het echter niet bij het locatiebezoek. Als toezichthouder wil je de locatie zien, ruiken en voelen wat de sfeer is. Met name de pedagogische praktijk is volgens de meeste toezichthouders niet te beoordelen op afstand. De pedagogisch medewerkers kunnen sturen in wat ze laten zien. De toezichthouders hebben dan ook de indruk dat ze maar beperkt zicht hebben gekregen op de praktijk via het toezicht op afstand. Bij veel locaties met een groen risicoprofiel maken ze zich daar overigens weinig zorgen over, zolang zij in 2021 wel weer de locatie kunnen bezoeken.

De toezichthouders die de gastouders inspecteren, hebben ook weinig meerwaarde ervaren van de inspectie op afstand met beeldbellen. Voor een onderzoek voor registratie biedt het wel uitkomst, omdat veel via de camera getoond kan worden. Ook scheelt het reistijd. Voor een jaarlijks onderzoek biedt het echter geen alternatief. De gastouder kan te veel sturen in wat zij wil laten zien en er is geen zicht op de interactie met de kinderen. Ook is een deel van de gastouders onvoldoende handig met de digitale middelen.

Observatie pedagogische praktijk op afstand

De meeste toezichthouders zijn van mening dat de pedagogische praktijk niet op afstand beoordeeld kan worden. Hiervoor is een bezoek aan de locatie noodzakelijk. Eén GGD heeft iets positievere ervaring. Hieronder hun werkwijze:

De toezichthouder vraagt aan de pedagogisch medewerker om een bijvoorbeeld een kringmoment te observeren. De toezichthouder kijkt mee via de camera. Vervolgens belt zij later terug om hetgeen zij gezien heeft door te spreken met de medewerker. De toezichthouder zegt hierover: *“Je ziet een beperkt moment, maar je kunt de kinderen niet sturen, dus je krijgt toch een indruk. De situatie bespreek je later met een pedagogisch medewerker. Het is niet zo goed als een locatiebezoek, maar het heeft wel meerwaarde om een half uurtje mee te kijken en te vragen waarom ze zo handelden, en te reflecteren op wat je gezien hebt. Het geeft wel een verdiepende laag voor info over de persoonlijke competenties.”*

Wel zijn vrijwel alle deelnemers aan de groepsgesprekken enthousiast over het telefonisch contact (eventueel met beeldbellen) met de pedagogisch medewerkers. De gesprekken hebben meer

diepgang dan de gesprekken op locatie. Op locatie is er vaak weinig gelegenheid, aangezien de medewerkers ook op de kinderen aan het letten zijn. Zo zegt een toezichthouder: *"Je kan tijdens de nagesprekken meer info ophalen dan normaal. Op locatie vragen kinderen aandacht; nu dus niet. Hierdoor is er juist meer diepgang in het praten over pedagogiek."* De toezichthouders kregen ook positieve respons van de pedagogisch medewerkers. De medewerkers voelden zich meer gehoord, omdat er meer tijd was en meer diepgang in het gesprek.

Wat te behouden en onder welke voorwaarden

Toezicht op afstand/beeldbellen biedt de mogelijkheid om toch enigszins toezicht te houden op locaties als fysiek bezoek niet mogelijk is. Het kan het fysieke bezoek niet vervangen, maar wel ondersteunen. Bij het bezoek kan de toezichthouder zich concentreren op de pedagogische praktijk. Uitvragen van bijvoorbeeld het beleid en de uitvoering in de praktijk leent zich daarentegen ook voor een inspectie op afstand.

Alle toezichthouders zijn van mening dat het gesprek via (beeld)bellen met de pedagogisch medewerkers na afloop van de inspectie meerwaarde heeft en mogelijk een vast onderdeel moet worden van het toezicht. Een van de GGD'en wil in ieder geval doorgaan met een nagesprek met de pedagogisch medewerkers, ook als het toezicht weer op locatie is. Ze kiezen hierbij bewust voor beeldbellen, omdat elkaar zien het gesprek nog beter laat verlopen. Het inzetten van (beeld)bellen voor de gesprekken met de medewerkers draagt mogelijk bij aan slagvaardiger toezicht, het stimuleert medewerkers te reflecteren op hun handelen, waardoor zij steeds beter in staat zijn hun werk goed uit te oefenen. Het draagt zo ook bij aan verdere professionalisering van de sector.

Eén toezichthouder maakt een kanttekening bij het nabellen. Tijdens corona was dit een goede oplossing, omdat het normale toezicht niet mogelijk was. Mogelijk als er weer regulier toezicht is, willen de houders en medewerkers geen tijd meer vrij maken voor een nagesprek. Het is daarom belangrijk dat er ook aandacht is voor de meerwaarde van het nagesprek voor de pedagogisch medewerkers. Het moet dus aanvullend zijn op het onderzoek en verdiepend en geen herhaling van wat eerder besproken is.

Loslaten 100%-norm voor jaarlijkse onderzoeken

In 2020 is de 100%-norm voor de jaarlijkse onderzoeken niet gehaald. Slechts één GGD heeft een hoog percentage behaald door de inspecties in te korten. Door de lockdown en het inzetten van een deel van de toezichthouders voor coronagerelateerde taken was er bij de meeste GGD'en niet voldoende tijd en capaciteit om alle locaties te bezoeken voor een jaarlijks onderzoek. De GGD'en hebben daarom in het najaar op basis van prioritering en in overleg met de gemeenten gekozen welke locaties in ieder geval geïnspecteerd moesten worden. In januari, toen er opnieuw sprake was van een lockdown en het advies volgde om in principe alleen op afstand te inspecteren, tenzij locatiebezoek noodzakelijk was, zijn er opnieuw afspraken gemaakt. Alle GGD'en hebben op basis van de adviezen van LCTK/VNG/Ivho de prioritering gemaakt. Op basis van de lokale situatie, de mate waarin locaties in 2020 zijn geïnspecteerd, de afspraken met de gemeenten en het beleid van de eigen GGD ten aanzien van thuiswerken en corona zijn er in de uitvoering wel verschillen tussen de GGD'en. Zo was het beleid op sommige GGD'en dat er niet op locatie geïnspecteerd mocht worden, terwijl andere GGD'en wel toestonden dat toezichthouders kort op een locatie kwamen. Ook de infectiegraad in de regio speelde hierbij een rol.

Het niet behalen van de 100% roept de vraag op of dit leidt tot een groter risico dat locaties niet voldoen aan de kwaliteitseisen. Het is echter ook mogelijk dat met name locaties met een groen risicoprofiel zonder risico een jaar overgeslagen kunnen worden.

In de groepsgesprekken is vrijwel geen toezichthouder voorstander van het loslaten van de 100%-norm. Een toezichthouder formuleert het als volgt: *"Een bezoek is binding met locatie. Locaties willen dit ook en het stimuleert de kwaliteit en verdieping. Locaties blijven scherper als je jaarlijks komt."* Een paar toezichthouders zien wel mogelijkheden, maar dan alleen in specifieke situaties en aan strikte voorwaarden verbonden. Zo moeten locaties van eenpitters ieder jaar worden bezocht. Hetzelfde geldt voor houders met meerdere locaties, waarbij er onderlinge verschillen zijn tussen

de locaties in beleid en de mate waarin voldaan wordt aan de kwaliteitseisen. Echter bij houders met een uniform beleid en centrale aansturing zou gekozen kunnen worden voor een uitgebreid onderzoek op houderniveau en een steekproef bij de locaties. Dit moet vervolgens wel goed gemonitord worden, zodat duidelijk wordt dat ook op langere termijn aan de kwaliteitseisen voldaan blijft worden.

Waar de toezichthouders wel veel in zien is in de flexibilisering van de voorwaarden waarop toezicht gehouden wordt. Nu wordt gewerkt met een vaste basisset van minimaal te toetsen voorwaarden die uitgebreid wordt naar gelang het risicoprofiel van de locatie en eventuele afspraken met de gemeente. Graag zouden de toezichthouders meer flexibilisering willen bij de keuze van te inspecteren voorwaarden bij met name locaties met een groen risicoprofiel: "*Liever tandje anders dan tandje minder*", waarbij bijvoorbeeld ook een keuze gemaakt kan worden om op houderniveau de beleidsdocumenten te inspecteren en vervolgens per locatie een keuze maken voor de meest relevante voorwaarden onder meer afhankelijk van de ontwikkelingen op die locatie.

Dergelijke flexibilisering zou ook voor de coronaperiode een uitkomst zijn geweest. Nu moest er met beeldbellen of via interviews de pedagogische praktijk worden beoordeeld, omdat de pedagogische praktijk valt onder de minimaal te toetsen voorwaarden.⁶ Volgens de meeste toezichthouders was een goed oordeel op basis van beeldbellen niet mogelijk. Bij meer flexibilisering zou voor periodes met toezicht op afstand gekozen kunnen worden voor uitgebreid onderzoek van bijvoorbeeld het beleid voor veiligheid en gezondheid.

Wat te behouden en onder welke voorwaarden

Het loslaten van de 100%-norm is niet wenselijk. Het zou alleen een mogelijkheid zijn bij houders met meerdere locaties waarbij sprake is van centraal beleid en aansturing. Er zou dan een steekproef getrokken kunnen worden van locaties voor een jaarlijks onderzoek. Wel pleiten alle toezichthouders voor flexibilisering van de te onderzoeken voorwaarden bij een jaarlijks onderzoek voor alle locaties. Meer flexibilisering en eventueel loslaten van de 100%-norm draagt bij aan het principe van selectiviteit. De schaarse middelen worden door goede keuzes te maken zo efficiënt mogelijk ingezet en de toezichtlast beperkt waar mogelijk.

Inzet op relatiebeheer met houders, zoals 'vinger aan de pols'

De toezichthouders hebben allen de sterke indruk dat in de coronaperiode de communicatie en het wederzijds begrip tussen toezicht en de locaties/houders zijn toegenomen. Toen de eerste lockdown in maart 2020 in ging, waren er veel vragen bij houders van kinderdagverblijven. Zij benaderden de GGD'en met vragen, zowel over de noodopvang en toezicht als vragen die te maken hadden met infectieziektebestrijding en de andere taken van de GGD. De meeste GGD'en zijn in deze periode overgegaan op het houden van 'vinger aan de pols'- gesprekken, waarin aandacht was voor de vragen van houders: tegen welke zaken lopen zij aan, hoe gaat het met hen in deze periode. De algemene indruk van de toezichthouders is dat het interessante gesprekken waren, die ook werden gewaardeerd door de houders. De gesprekken hadden een andere insteek dan de normale contacten. Samen werd gekeken wat er nog mogelijk was, zoals een toezichthouder zegt: "*Je hebt met houders over wat haalbaar is en nodig uit om dit aan te geven.*" Er was sprake van meer wederzijds respect en overleg. Een toezichthouder verwacht dat de ervaringen zullen doorwerken bij de reguliere inspecties. De toezichthouder en houder staan minder tegenover elkaar. De houder heeft mogelijk meer het gevoel dat geluisterd wordt naar waarom zij bepaalde

⁶ Door het eventueel niet inspecteren van de pedagogische praktijk was de vraag of de Inspectie van het Onderwijs deze jaaronderzoeken wel als jaaronderzoeken zou aanmerken, omdat niet de minimale set is getoetst. In de denklijn 2021 is er een aanpassing gedaan, paragraaf 3.2, p. 8: "*De set minimale verplicht te toetsen items geldt nog steeds voor ieder onderzoek. Dit geldt ook voor de observatie van de pedagogische praktijk. Wanneer een locatie niet bezocht kan worden, is het echter niet altijd mogelijk (ook niet via videobellen) om de praktijksituatie volwaardig aan toezicht te onderwerpen. Het is aan de GGD om, in afstemming met de gemeente, de afweging te maken in hoeverre de pedagogische praktijk (in het geval er van locatiebezoek wordt afgezien) nog beoordeeld kan worden, en of het nodig is om hier alternatieve afspraken over te maken (bijvoorbeeld dat de pedagogische praktijk op een later moment alsnog wordt getoetst).*"

keuzes maakt en staat er ook meer voor open als een toezichthouder constateert dat er ook alternatieve oplossingen zijn.

Ook hebben de toezichthouders meer contact gezocht met GOB's als er zorgen waren om een gastouder. Dit zorgde er onder meer voor dat GOB's zich meer betrokken toonden. Verder vond het toezicht alleen signaalgestuurd plaats en in overleg met de gemeenten. De toezichthouders gebruikten de informatie uit 'Vinger aan de Pols'-gesprekken ook als signaal om eventueel langs te gaan. Een enkele keer is dit ook gebeurd.

In de discussie over wat van de ervaringen meegenomen kan worden, komt het houder/koepelgesprek nadrukkelijk naar voren. De toezichthouders wisselden ervaringen uit over houder-/koepelgesprekken. Sommige GGD'en doen dit al langer en hebben er goede ervaringen mee. Ze halen bij de koepels op welke koepelbrede veranderingen er zijn, eventuele uitbreidingen en welke andere relevante wijzigingen er zijn. De toezichthouders nemen dit vervolgens mee in het toezicht op locatie. Dit levert een tijdsbesparing op onder meer doordat op locatieniveau het beleid zelf niet meer bestudeerd hoeft te worden, maar alleen getoetst in de praktijk.

Aan het eind van het groepsgesprek constateerden de deelnemers dat er mogelijk ook een positieve reactie van houders is, omdat de toezichthouders net een iets andere benadering hebben in de gesprekken dan voor corona. Meer meelevend met het feit dat de houders ook hun best doen om gezien de omstandigheden zo goed mogelijk te voldoen aan de kwaliteitseisen.

Wat te behouden en onder welke voorwaarden

De 'vinger aan de pols'-gesprekken met de houders en eventueel locatiemanagers zijn volgens de toezichthouders zowel door hen als houders positief ervaren. Er was meer wederzijds respect en begrip, waardoor de gesprekken goed verliepen. Een ander aspect is meer bewustzijn over het effect van de wijze waarop toezichthouders houders en locatieverantwoordelijken benaderen. Investeren in de relatie door niet alleen te inspecteren, maar ook meer te informeren naar bijvoorbeeld het verdere reilen en zeilen van de locatie en de mensen die er werken, draagt bij aan wederzijds respect en begrip. Ook bevordert het de professionaliteit van beide beroepsgroepen. Houder en toezichthouder kunnen zo samen vanuit hun eigen expertise bijdragen aan kwalitatief goede kinderopvang.

Door de meerwaarde van de gesprekken is het goed om deze te behouden. Ze kunnen na corona de vorm krijgen van houdergesprekken bijvoorbeeld aan het begin of eind van het kalenderjaar. In deze gesprekken komen dan onderwerpen aan de orde als wijzigingen bij de houder in beleid of locaties en andere relevante zaken. Verschillende GGD'en houden al houdergesprekken aan het begin van het jaar en hebben hier positieve ervaringen mee. Deze werkwijze draagt bij aan het principe van selectiviteit. Toezicht kan en hoeft niet overal in gelijke mate plaats te vinden.

Hoe om te gaan met overtredingen die het gevolg zijn van bijzondere situaties.

De coronacrisis heeft effect op de bedrijfsvoering van de kinderopvang en dat raakt aan de kwaliteitseisen. Doordat zieke medewerkers of medewerkers in quarantaine moesten, hadden houders bijvoorbeeld moeite om aan de bkr en opleidingseisen te voldoen. Om contacten tussen kinderen van verschillende scholen te beperken werden soms groepen anders ingedeeld. Na- en bijscholingscursussen voor bijvoorbeeld EHBO werden uitgesteld. Veel houders deden ondanks deze beperkingen hun uiterste best om toch zoveel mogelijk aan de kwaliteitseisen te voldoen. Dit lukte echter niet altijd. Binnen het reguliere toezicht zijn er twee vormen om met dergelijke situaties om te gaan, namelijk 1) voor alle kwaliteitseisen, behalve vgc en de 3-uursregeling kunnen de toezichthouders een overtreding constateren, de omstandigheden beschrijven en het

advies geven om niet te handhaven, en 2) bij vgc en de 3-uursregeling oordeelt de toezichthouder zelf of sprake is van een overtreding.⁷

Het ministerie van SZW wilde houders meer tegemoetkomen, zodat er, indien sprake was van overmacht door corona, geen handhaving zou plaatsvinden. Gedurende 2020 zijn er verschillende manieren ingezet, volgens welke de toezichthouders de situatie moesten beoordelen. In de beginfase van corona, nog voor de lockdown, was er sprake van zogeheten *coulance* door de kwaliteitseisen te versoepelen in de regio's die zwaar getroffen waren door corona. GGD GHOR Nederland had op verzoek van het ministerie van SZW gecommuniceerd dat houders van een aantal bestaande kwaliteitseisen mochten afwijken.⁸ De *coulance* betrof onder andere de groeps grootte. Na de lockdown in de zomer van 2020 was er nog steeds sprake van een uitzonderlijke situatie. De kwaliteitseisen golden nog onverkort, maar bij het beoordelen van een overtreding kon de toezichthouder concluderen dat er sprake was van overmacht. Hiervan was sprake als de omstandigheden buiten het normale liggen, onvoorzien zijn en de houder er alles aan heeft gedaan om de norm wel na te leven. De toezichthouders beschreef vervolgens de feiten en omstandigheden, maar gaf daarbij aan dat in dit specifieke geval de houder wel voldeed.⁹ Voor de voorwaarden voor Voorschoolse Educatie gold echter de standaard werkwijze voor de kwaliteitseisen: beschrijven van de verzachtende omstandigheden en advies niet handhaven. Het constateren van overmacht en daardoor geen overtreding was weinig werkbaar voor de toezichthouders. Het bestaan van verschillende werkwijzen naast elkaar was verwarrend voor de houders. Vanaf september 2020 is daarom overgegaan naar de reguliere werkwijze.

In de groepsgesprekken hebben we doorgesproken over welke werkwijze het meest werkbaar is. De mening van de toezichthouders hierover verschilt. Zo zegt een toezichthouder niet goed te weten welke manier het beste is. Anderen zijn het weinig tegengekomen in de praktijk en hebben er dus weinig ervaring mee. Een overtreding was zelden alleen het gevolg van corona. Verschillende toezichthouders hebben niet een specifieke voorkeur, voor hen is het vooral belangrijk dat toezichthouders op dezelfde manier werken. Zo zegt een toezichthouder: *"Als toezichthouder heb ik geen voorkeur, als het maar duidelijk is."* Een andere toezichthouder vindt het belangrijk dat de beslissing tot handhaven bij de gemeente ligt: *"Wij keuren het af, beschrijven wat de omstandigheden zijn met een advies en laten de beslissing aan de gemeente over."*

Eén van de toezichthouders geeft aan dat met de huidige wijze waarop de kwaliteitseisen zijn geformuleerd er steeds discussie zal blijven over hoe om te gaan met overtredingen waarbij de kwaliteit niet in het geding is. Het is volgens haar te beoordelen aan de toezichthouder, maar dan wel met een wijziging van het stelsel van kwaliteitseisen. Het vraagt om doelvoorschriften met de toevoeging 'in beginsel'. De toezichthouder kan dan constateren dat er een overtreding is, maar dat de kwaliteit overeind gebleven is.

Wat te behouden en onder welke voorwaarden

De vraag naar hoe om te gaan met de overtredingen als gevolg van overmacht door corona is lastig te beantwoorden door de deelnemers aan de groepsgesprekken. Het belangrijkste vinden ze dat er eenduidige regels zijn en dat alle toezichthouders op dezelfde wijze werken. Het is hierbij van belang dat voldaan wordt aan het principe van transparantie, voor zowel toezichthouders als houders moet duidelijk zijn wat de werkwijze is.

⁷ In de beleidsregel is opgenomen dat toezichthouder tot een professioneel oordeel komt of er sprake is van een overtreding die gerapporteerd moet worden. Daarbij overweegt de toezichthouder (1) het belang van de kinderen; en (2) de inspanning van de kinderopvangorganisatie. Als de toezichthouder oordeelt dat de drie-uursregeling of het vaste gezichten criterium als gevolg van overmacht niet zijn nageleefd, rapporteert hij de betreffende gedraging niet als overtreding. Wel beschrijft hij in het rapport de relevante feiten en omstandigheden van het geval en hoe hij is gekomen tot het oordeel dat sprake is van overmacht.

⁸ Dit is overig niet juridisch vastgelegd, maar op verzoek van het Ministerie van SZW gecommuniceerd.

⁹ GGD GHOR Nederland, juni 2020, *Kaders voor toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang in verband met corona*

Tot slot

In de coronaperiode heeft overleg binnen GGD'en en tussen GGD en LCTK vooral via Teams plaatsgevonden. Ook de groepsgesprekken voor dit groepsgesprek over de ervaringen met corona hebben we online gedaan. Dit heeft als groot voordeel dat de tijdsinvestering voor de deelnemers beperkt is. Er is geen reistijd en online-overleggen verlopen doorgaans iets efficiënter. Doordat de reistijd vervalt, nemen toezichthouders uit het hele land deel. Afhankelijk van het onderwerp en het doel van de bijeenkomst zijn online-groepsgesprekken een goed alternatief, ook als fysiek bij elkaar komen weer mogelijk is.

Verder zijn de toezichthouders benieuwd of er nog andere aspecten vanuit de coronacrisis blijven bestaan, zoals gaan we straks als we verkouden zijn op locatie inspecteren of blijven we dan thuis en werken op afstand?

En ander aandachtspunt is het inwerken van nieuwe collega's. Doordat er verschillende toezichthouders zijn uitgestroomd naar andere functies binnen de GGD, zijn er relatief veel nieuwe onervaren toezichthouders gestart. Het online inwerken van deze medewerkers is lastig. Het voelen, ruiken en zien op locatie is erg belangrijk voor het vormen van een oordeel. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden bij het verdere inwerken van deze toezichthouders. Mogelijk duurt het langer voordat zij volledig ingewerkt zijn en voldoende ervaring hebben om zelfstandig op inspectie te gaan. Dit heeft ook invloed op de beschikbare capaciteit van de GGD'en voor de jaarlijkse onderzoeken en het overige toezicht.

Bijlage 1

Resultaten van uitvragen door GGD GHOR Nederland gedurende corona

1. Verslag: Resultaten uitvraag toezicht noodopvang, april 2020

Belangrijkste bevindingen: (verslag is gebaseerd op 25 GGD'en)

- Toezichthouders kinderopvang worden in grote mate ingezet voor activiteiten ten behoeve van corona
- Veruit de meeste GGD'en zijn bezig met het vormgeven van signaalgericht toezicht en vinger aan de pols houden.
- Veel GGD'en hebben een belronde gehouden met de houders en vaak ook locaties van de voorzieningen in de regio
- De overige toezichtsactiviteiten in het kader van de noodopvang bevinden zich doorgaans nog in de opstartfase. Ook zijn er nog niet altijd afspraken met de gemeenten gemaakt.

2. Resultaten uitvraag stand van zaken eind september 2020

Belangrijkste bevindingen: (verslag is gebaseerd op 17 GGD'en)

- Per 1 september is de inzet van toezichthouders bij ruim de helft van de GGD'en (nog) niet op volle sterkte.
- De meeste GGD'en doen zowel OVR, ONR, nadere onderzoeken, IO en jaarlijkse onderzoeken. Ze houden over het algemeen de prioritering aan die ook door GGD GHOR Nederland is voorgesteld. De afspraken verlopen zoals afgesproken met de gemeenten.
- Vrijwel geen enkele GGD verwacht alle jaarlijkse onderzoeken te kunnen voltooien in 2020. De verwachte percentages variëren van 25% tot ruim 90%. Ondanks afspraken voor 2020 om meer dan 5% gastouderopvang te inspecteren, is het streven aangepast in het halen van de 5%.
- Een ruime meerderheid van de GGD'en (14 van de 17) heeft aan de houders gecommuniceerd dat ze weer gingen opstarten met het toezicht. Dit is meestal via een nieuwsbrief of mail gebeurd.
- De GGD'en hebben aan de houders gecommuniceerd dat zij beoordelen volgens de landelijke richtlijn. Verschillende GGD'en gaven daarbij aan dat de verantwoordelijkheid voor het bieden van verantwoorde opvang bij de houder ligt, maar dat er aandacht is voor de lastige omstandigheden. Het is maatwerk en wordt per situatie bekeken.
- Bijna alle GGD'en krijgen veel vragen van houders. Een GGD geeft aan niet alleen vragen van houders, maar ook van de gemeenten te krijgen. Een andere GGD krijgt vooral vragen van kleine houders. De meeste vragen gaan over uitval van medewerkers vanwege corona of de wachttijden bij het testen, waardoor houders bang zijn niet aan de kwaliteitseisen te kunnen voldoen. Een andere vraag die vaker voorkomt, is hoe om te gaan met zieke kinderen en besmettingsrisico's.
- De toezichthouders zien verschillende knelpunten in de praktijk, met name op de BKR, diploma's en VGC. Enkele GGD'en geven aan dat houders al vaak aangeven dat er tekorten zijn rond het personeel, maar hebben dit nog niet in de praktijk gezien. De overige GGD'en komen de knelpunten al tegen in de praktijk. De geschatte percentages lopen uiteen van 'nu nog 2-3%' tot 50%. Met name bij GOB's zijn er knelpunten in het voldoen aan de eisen. Bij de KDV en BSO komen de toezichthouders het vooralsnog minder tegen, hoewel al melding wordt gemaakt van groepen die moeten sluiten.

3. Verzachtende omstandigheden door corona bij overtredingen in de praktijk, LTCK, 12 december 2020

Conclusies: (data op basis van 10 GGD'en, interview met alle GGD'en)

De toezichthouders kunnen in de praktijk goed overweg met de richtlijn dat bij een geconstateerde overtreding gekeken wordt naar eventuele verzachtende omstandigheden vanwege corona. Ook vanuit de meeste houders lijken hier geen problemen mee te hebben. Communicatie hierover vanuit de GGD'en en/of gemeenten over de werkwijze via bijvoorbeeld een nieuwsbrief helpt hierbij. De toezichthouders zien dat een grote meerderheid van de houders heel erg hun best doet om verantwoorde kinderopvang te bieden en daar ook goed in slaagt.

Bij 4% van de inspecties bij BSO en KDV en bij 5% bij GOB zijn overtredingen geconstateerd waarbij sprake is van verzachtende omstandigheden. Het gaat hier bij de KDV vooral om VE en EHBO, bij de BSO om EHBO. Bij GOB's is het niet op locaties uitvoeren van de RIE en het voortgangsgesprek de meest geconstateerde tekortkoming, waarvoor verzachtende omstandigheden gelden. We hebben overigens geen zicht op het aantal overtredingen waarbij er geen sprake is van verzachtende omstandigheden in deze periode, dit is niet uitgevraagd.

4. Toezicht kinderopvang begin januari 2021

Uitgebreide uitvraag naar de capaciteit, activiteiten ten aanzien van toezicht en behoefte aan informatie van LCTK

Uitkomsten verwerkt in bovenstaand verslag in de paragraaf over beeldbellen/toezicht op afstand.

5. Het voorkomen van verzachtende omstandigheden vanwege corona 2021, april 2021

Belangrijkste bevindingen:

In het eerste kwartaal van 2021 is nauwelijks sprake van overtredingen als gevolg van corona waarvoor het advies handhaven wordt gegeven. Uitzondering hierop is de situatie bij de GOB's. GOB's voeren de verplichte voortgangsgesprekken met de gastouders en update van de RIE op afstand uit op basis van de adviezen van de overheid om fysieke contactmomenten te beperken. Zij krijgen vanuit het toezicht een overtreding met het advies niet handhaven.

Bijlage 2

De zes principes van goed toezicht

- Selectief: toezicht kan en hoeft niet overal in gelijke mate plaats te vinden, keuzes op basis van risico's, kosten en baten, aansluiten op andere vormen van controle en verantwoording.
- Slagvaardig: zacht waar het kan, hard waar het moet, stimuleren organisaties en burgers om zelf het gewenste resultaat te bereiken.
- Samenwerkend: last door toezicht beperken door samen te werken (gegevensuitwisseling, afstemming en gezamenlijke uitvoering)
- Onafhankelijk: toezichthouders kunnen de drie kernactiviteiten van toezicht: informatie verzamelen, oordelen en interveniëren zonder ongeoorloofde beïnvloeding van onder toezicht staande partij, beleidsmakers of andere belanghebbenden uitvoeren.
- Transparant: toezichthouder legt het waarom van het toezicht uit en maakt keuzes inzichtelijk. Bevindingen zoveel mogelijk actief openbaar maken.
- Professioneel: op drie niveaus: individuele toezichthouder, de toezichtorganisatie en de beroepsgroep.